

"ZARJA"

MESEČNIK ZA SLOVENSKO ŽENSTVO V AMERIKI.

Štev. (No.) 5

November, 1929.

Letnik (Volume) I.

J. M. Trunk:

Pravice -- dolžnosti.

U. Te ženske! Človek sedi na "strehi sveta," da si komaj še na tem svetu, pa te ženske iztaknejo. Pride list od predsednice S. Ž. Z. in tam stoji: "... saj veste, ... mesečnik smo začele izdajati ... pa bi Vas naprosile ... se postavljamo, pa ne gre brez moške pomoči, napišite nekaj za "Zarjo," naš ženski mesečnik ... "Tu jih imaš! Na stara leta se ti še ženske obesijo na vrat, in ko se je modri Salomon začel ženskam obešati na vrat, pa je bilo konec vse slavne modrosti. Dobro, da v gorah ni dosti modrosti in je torej ne more biti konec, ako zažblisne nekaj tistega "dečva ti, ti, pa tvoje črne oči" in človek podleže človeški slabosti in ženski prošnji. Bog in amen.

* * *

"Postavljamo se," stoji v pismu, rade se postavljamo, "da smo ženske." Nu, prav, prav, le se še bolj postavite, slovenske Amerikanke ali ameriške Slovenke, le še bolj. Upam, da se boste še bolj. Bog in amen, ko bi se bile prej, leta prej, nu, bi moralo malo drugače izgledalo med nami ameriškim Slovenci, in bi se hiša ne bila začela podirati na treh vogalih, ko ni bilo vas, žensk. da bi podprle, in morate zdaj podpirati skoroda podrtijo. Ampak, se ni se podrla naša narodna stavba v Ameriki. "Ni so grobi žitja meje ..." Podpirajte, duše mile, držite, zidajte, postavljajte se, nadlegujte, organizirajte, agitirajte, Bog in amen, nismo še pri koncu.

Gledam Amerikanke. Bog in amen, da jih gledam, nu, gospodin pomiluj, ker jih gledam. Tudi slovenske Amerikanke gledam. Pulver und Blei, Slovenke so najlepše, Pulver und Blei, da so lepe. Vse Amerikanke so lepe, nu, slovenske Amerikanke so pa najlepše. Roba, zijalo sem postal na stare dni. Ampak. Gospodin, pomiluj, da gledam.

In kaj vidijo moje grešne oči. Bog in amen, ne vidijo le lepoto. Ko gledam in zrem, vidim pred očmi Gregorčičeve stihe:

Tu v bagra ino v svili vse košati se,
diši ti po kadilu vse
in sveti v zlati se.

Več biserjev kot v dnu morja
pred tabo se iskri,
in več, ko zvezd je vrh neba,
tu jasnih je oči.

Tu gibki udje, vzorna rast.
tu let in lica cvet,
tu zemlje slast, bogastvo, čast ...
o ti presrečni svet. — —

Presrečni svet. Eh ... svila, biserji, kadilo. šminka, zemlje slast, bogastvo, čast ... eh ... mor da bo bolj primerno: o ti — nesrečni svet! Bog in amen, radi svile, biserjev in dišav in ... vas, Slovenke, bi niti ne pogledal. Pulver und Blei, imej ti svilo in biserje ... in ... Evine hčerke ste tudi Slovenke, ampak lepe ste, Slovenke, in najlepše bodete, ako je za biserji in pod svilo nekaj več — — čednost, poštenost, čistost, pravo in neizprideno slovensko srce. Najlepše ste, nu, kaj pravi Gregorčič?

... tudi vas bo zmel,
to žezlo prah, prestol bo prah,
vi boste prah, pepel.

In ti, ki z umom, cvetom let
zdaj bahaš se vesel,
glej, predno ti odpade cvet,
prah bodeš in pepel.

Niste najlepše radi svile in biserjev in vonjav. ... vse bo prah, pepel. Čujte, čujte, kako vam, Slovenkam predvsem, žvrgoli naš goriški slavček:

Na zadnje roj še priskaklja,
neskrbnih, jasnih lic,
čist, kakor angelji neba,
in lepši od cvetic.

Zaplakal nad tem krasom sem.
češ: tudi ta bo strt.
Še te ... tresočim glasom sem
zaznamoval za smrt ...

In zdaj pridete na vrsto ve, amerikanske Slovenke, kakršne morate biti, ako ste in ostanete hčerke svojega slovenskega naroda.

in nove trume v božji hram
skoz nje se vsipljejo.

Na teh ni srebra ne zlata,
in blesk jim je neznan,
na licih tožnih se pozna
le sled solza in ran.
oh, bil je — — — narod moj.

Solze in rane. Ali vas pačijo? Ali niso vaš najlepši kinč? Ali niste, Slovenke, radi solza in ran najlepše izmed vseh?

Za pravico se potegujete, prav, prav, le se z vso odločnostjo. Ampak ne zabite, pravico tirjajo tudi — dolžnosti, in dolžnosti prinašajo pogostoma solze, in vsekavajo rane:

Čitam nekje: . . . "neke usmiljenja vredne ženice so jo nadlegovale, da ji preskrbijo . . ." Šlo je za odločilen trenutek, za dušo, in ženice so vršile — — dolžnost, pa se jim vsekavajo — rane, "Usmiljenja vredne ženice . . ."

Tisočkrat bote zadele na take rane, na solze.

Bog in amen, ne ustrašite se, kinčajte se z žido in biserji, lepe in najlepše pa bote, ko bote vršile v vaši organizaciji svoje — dolžnosti, ko se bote pri tem kinčale z — ranami in bodo iz vaših oči kapale solze, ker tedaj in tako bote prišle do vaših — pravic.

Bog in amen.

"Naša" Zarja.

AKO slišim tu in tam. Naša Zarja je to pisala, ali v naši Zarji sem to čitala. S kakim ponosom se mi zdi, da članice izgovarjajo "naša". Prav imajo. Saj je res naša. Tudi meni čedalje bolj ugaja ta naša Zarja. Vsakega prinaša po malo. Nekaj poučnih člankov, nekaj uradnih naznanil. Malo poročila o ženskem pokretu po širnem svetu, nekaj o gospodinjstvu ter o gibanju naših podružnic. Raznovrstna je, čeprav majhna, a je "naša". Vsa čast sestri urednici za lepo urejevanje. Samo angleški del bi lahko bil malo bolj živahen, kar pa upam, da se bo sčasoma izboljšalo. Posebno so pa živahno začele naše podružnice poročati in tudi za gospodinjstvi kotiček se je začelo zanimanje. Tako je prav! Čim več zanimanja bo za list, tem boljše bo za organizacijo. Če ni Ženska Zveza nič drugega storila, je vsaj naše ženske h pisavi pripravila. Dokler nismo imele svoje organizacije so bili ženski dopisi bolj redki in h večjemu so se nanašali samo na kake društvene prireditve ali naznanila sej. Odkar se je pa Zveza ustanovila, se je pa ženskam nudilo širše duševno polje in začele so pisati članke bolj duhovite vsebine. To je zasluga Ženske Zveze.

Odkar izhaja Zarja so se ustanovile 4 podružnice. Prva je na Gilbert, Minn., katero je ustanovila agilna delavka na društvenem polju, Mrs. Helena Yurchic. Druga je v Euclid O., katero ima na vesti nikdar mirna podpredsednica Zveze Mrs. Mary Glavan. No, če človek čita dopise od Mrs. Urbas, že mora umeti, da v Clevelandski okolici ne poznajo

špasa, kar se Zveze tiče. Prav od srca sem se nasmejala njenemu poročilu o agitaciji. Moj nasvet je, da se na prihodnjo konvencijo delegacija od pod. št. 10, z "Lizo" pripelje, da bodo vse delegatkinje spoznale to našo zaveznico. Tretja podružnica se je ustanovila v New Duluth, Minn. za katere ustanovo se je najbolj potrudila Mrs. Helena Krall. Četrta podružnica pa je v Soudan, Minn. katero je ustanovila 71 let stara Mrs. Frances Loushin. Ginjena sem bila, ko sem njeno pismo čitala. Pravi: "prestara sem sicer, da bi bila aktivna članica, zato vam bom pa podružnico ustanovila." Bog daj vrli ženi še mnogo zdravih let.

Takole je toraj razpoloženje za Žensko Zvezo. To pa še ni vse. V kratkem upam, da se prihlasi še nadaljne število podružnic.

Naša najpristržnejša zahvala vsem ustanoviteljicam, za njih narodno delo. Ko že nas vseh nikjer več ne bo, bo zgodovina Ženske Zveze še vedno pričala o teh in o drugih vrlih in zavednih ženskah, ki so znale upoštevati žensko organizacijo, tistikrat, ko je bilo najbolj potreba. Živele!

Marie Priland, predsednica S. Ž. Z.

PRIPOMBA:—Ko je bil list že v tisku, se je prihlasila še ena podružnica in sicer iz Aurora, Minn. Za ustanovitev se je potrudila Mrs. Katie Kastelic, za kar ji srčna hvala. Minnesota ima sedaj sedem podružnic. Poročajo pa, da jih bo deset, predno bo konec leta. Živela Minnesota!

Nekaj besed o možitvi.

PREDVSEM je treba ugotoviti, kaj zahteva zakon? Zakon zahteva večno popuščanje in odpuščanje, odrekanje lastne volje in lastnega hotenja. Zahteva nedogledne kompromise. Odpovedati se je treba vsem zlim razvadam. Zahteva, da se zakonca prilagodita drug drugemu.

Življenje terja od nas svoj atribut. Razvajeno dekle, ki misli, da bo po možitvi ustrezno njenim sanjam in nadam, je bridko razočarano. Ej, koliko je treba žrtvovati. In to za srečo in mir v zakonu.

Ženi je dala narava dar potrpežljivosti. Kako bi sicer žena mogla zmagati breme materinstva, breme težkih skrbi in bolečin brez potrpljenja? Njena ljubezen jo vodi k popuščanju in odpuščanju.

Ne morem si misliti, da bi bil zakon mogoče brez kompromisov. Ne moreta se najti dva človeka, ki bi imela skozi dolgo dobo let iste želje. Eden mora popustiti v prilog drugemu. In če že mora v zakonu kdo popuščati, naj bo to vedno žena. Če že mora kdo vladati, naj bo to mož in ne obratno.

Gorje pa zakoncem, kjer vlada žena. Žena, ki si je priborila oblast nad možem, ga zaničuje in mož postane lutka v rokah lastne žene. V takem zakonu ni nobenih vezi več in ni ljubezni. Mož, ki čuti, da je izgubil premoč nad svojo boljšo polovico in njeno spoštovanje, prične sovražiti to oblast in mesto raj na zemlji imata zakonca na eni strani samo zaničevanje, na drugi strani pa strah in sovraštvo. Žena naj je gospodar v hiši samo takrat, če je mož pijanec, ali zapravljevec, ki ne zna obvladati svojih strasti.

Sicer pa žena itak vedno vlada nad možem, če je dovolj razumna in izrabljuje za to gotove ugodne prilike. Samo najti mora način vladanja ter najti slabe strani moža, (ki jih ima vsak moški) in mož tako pleše, kakor žena žvižga. Samo takta je treba zato, da tega mož ne opazi. Navidezno naj ima mož prav samo zato, da se lahko na prsa trka, češ, jaz sem gospodar in ti se moraš pokoriti. To mu laška in prija in samozavestno nosi glavo pokoncu. Pusti mu to veselje ki te nič ne stane, če pa je vendar tako, kakor sama želiš. Tudi, če mož kasneje opazi, da se tu pa tam pokorava tvojim željam, ni hud. Možu se gre le za priznanje njegove oblasti, drugače pa ga lahko oviješ okoli prsta, če ž njim taktno ravnaš. Zato bodi ž njim ljubezniva, prijazna, poslušna, ubogljiva, nikdar pa ne svojeglavna, zadirčna in prepirljiva. On ima čez dan s svojimi posli dovolj skrbi, dovelj neprijetnosti, in boj za vsakdanji kruh nalaga možu težka bremena. Ne

smeš zahtevati, da bo po dnevnem trudu prenašal tvoje muhavosti. Nikar ne kaži slabe volje, prijazna bodi ž njim.

V zakonu je največ preprirov radi prav malenkostni stvari. Temu so po največ krive žene same. Včasih nastane prepri, in nihče ne ve zakaj, pa vendar je žena objokana. Ej, če bi se pravočasno spomnila, da za malenkosti ni vredno solza in pravočasno utihnila, pa bi bilo tri četrtine manj preprirov. Če je siten, hodi okrog njega, kakor mačka okrog vrele kaše. Ne drezaj v njega, kajti takrat drezaj v sršenovo gnezdo. Predstavlja si, da je mož bomba, ki takoj razpoči, če se ji približaš z ognjem. Pusti ga naj se repenči in jezi, se bo že ohladil, če bo videl, da mu ne ugovarjaš. Kasneje ga bo sram in hvaležen ti bo, da mu sitnosti nisi zamerila.

Če le moreš, se zanimaj za njegove dnevne brige. Mož rabi nekoga, kateremu lahko potoži službene neprijetnosti in rabi nekoga, s katerim razpleta svoje načrte. Bodi mu prijateljica v dobrih in slabih časih in ljubil te bo.

Z denarjem varčuj. Navadi se dobrega gospodinjstva. Vodi zapiske o izdatkih, da ne bo mož presenečen, če bo več izdatkov, kakor jih on predvideva. Kuhaj dobro in okusno. Skrbi za red. Pazi na snago.

Veliko pazljivosti posveti jedilni mizi. Okusen aranžma podvoji vrednost jedi. Ob slavnostnih prilikah, (rojstni dan, god, obletnica itd.) še posebej skrbi, da bo kosilo in večerja praznična, po možnosti v nato primerni toaleti, mož v črni obleki. S tem ima družina gotovo spremembo enoličnega družinskega življenja, možu pa je bivanje doma prijetno in ne sili v razna društva.

Oblači se skromno, pa vendar prikupljivo. Svojo zunanost ne zanemarjaj, temveč nasprotno posvečaj negi več pazljivosti, kakor pa takrat, ko si bila dekle. Telovadba, sport, gimnastika te bo ohranila gibčno in vitko; masaža obraza in rok ti napravi gladko in mehko kožo brez brazd. Neguj zobe in lase. Ravnaj se po modi. Zanimaj se za vsak napredek, za dnevne dogodke, bodi dobre volje, živahna, zgovorna in duhovita, bodi zanimiva, skrivnostna, moderna, kajti vse to ti je potrebno, če hočeš, da te bo mož ljubil in spoštoval.

Ona žena, ki se lišpa samo zato, da drugim ugaja, doma pa hodi v zamazanem perilu, s pohojenimi copatami, mahadrava in skuštrana, ne more zahtevati, da jo bo mož "nosil na rokah," kakor je to delal ob času "medenih tednov."

Joževa:

Vljudnost in olika.

LOVEK brez olike je kot nebrušen dijamant. Lepo brušen kamen se sveti in lesketa kot zvezda na nebu, nebrušen je brez sijaja. Kar je brušenje za drag kamen, je olika za človeka. Še le ta mu da pravo lepoto in prikupljivost, ter mu lepša njegova dejanja in jim daje neko višjo veljavo. Kakor moramo biti vselej in povsod krepstne, tako moramo biti tudi vljudne. Vljudne moramo biti napram svojcem kakor tujcem, doma in med svetom, na sejah in domačih zabavah. Vljuden človek se ne bo prerekal. Če mora koga opozoriti na kako napako, bo to storil tako prizanesljivo, da dotični še ne opazi, da je dobil ukor.

Nelepa in v nasprotju z oliko je hinavščina. Kedor se hlina in laže ni olikan. Boljše je človeka prijateljsko opozoriti na njegove napake, kakor pa s priliznim jezikom se mu dobrikati, za hrbtno ga pa opravljati. Olikan človek se ne bo nikdar ponižal do opravljanja.

Največji nasprotnik prave olike je ošabnost. Ošabnež je slab družabnik. Hitro se razburi, vse boljše ve kot drugi, druge izziva ali pa devlje vsako besedo na tehtnico, da človek že ne ve kaj bi v njegovi družbi spregovoril. Kedor hoče biti olikan mora biti skromen in ne vedno iskati lastne hvale in časti.

Olikanost gospodinje se poleg njenega vedenja še posebno izraža iz njene čedne in snažne obleke, ter iz primerno urejenega stanovanja in iz snage ki jo opazamo v njeni hiši. Snažnost spada h oliki. In olikane moramo biti Slovenke.

(Dalje.)

Francka Z.:

Materinstvo.

Slednja dekliška duša hrepeni po materinstvu: želi postati mati ali pa biti duševna mati mnogim v pomoč. Materinstvo je sveta ženska last, najvišje kraljestvo žene in najgloblja nje žrtev.

Žena, ki stremi za pravicami in zenačenjem z moškimi, ne pridobi, ampak izgubi na lastni osebi. Samo popolna ženska nprav edinole ima materinsko oko in materinske roke. Žena biti pa se pravi — bresti s čistim srcem močvirja zemlje, globokih misli se poglobljati v skrivnosti življenja, čvrstih rok ustvarjati drugim dobro in iskati in ohranjati vseposod vse lepo.

Samo taka žena bo mati, ako ji podeli Bog milost dobrote in vse žrtvujejoče zvestobe. Je-li ima po-

tem lastno domovje in deco ali pa je mati mnogim in mnogim; vedno se daruje in žrtvuje. Njena ljubezen ne pozna mej in koncev. Z vsako novo nalogo se ji množi in ji raste moč in z vsako daritvijo pridobi na imetju.

Vsa dela sveta lahko opravljajo moški, a materinstvo dehti le iz ženskih src, je le njih duš izvir sad. Vendar zakaj je dandanes tako redko? Zakaj jih dandanes toliko gladuje vse svoje življenje materinske dobrote in ljubavi?

Matere ne smejo ničesar več iskati zase. Darovati so primorane tudi nadvse ljubljene dušice lastnih otrok — jih žrtvovati — ker nobeno človeško življenje ni last drugega.

Toda ker zahteva ta žrtev vsak trenutek malenkost in mnogokrat v življenju v trpki boli — največjo duševno moč in najčistejšo ljubav — zato je toli redka.

Vedno je bilo le malo kraljic. Kraljičina seveda je bila nekoč vsaka človeška duša. In kraljevska krona belih lilij je dičila vsako dekliško čelo. Toda ali ne dopuste mnoge, da jo jim osuje vihar sveta in se ne dičijo z ničemurnim bleskom?

Koliko zavržene kraljevske časti in koliko pogreznj, koliko ponižanih dekel samoljublja, nevo-lje, sebičnosti, slepe varljivosti in hrupnega veselja!

Krona pa hoče pazljivosti, zgodnje priprave materinstva. In ve kraljevske duše — bodite pripravljene, da postanete matere!

—o—

Lojzka Horvatič:

Slovo od matere.

Skromno je bilo družinsko življenje. Domači krog mi je postal preozek, beda in pomanjkanje sta se mi vsekali v dušo in me gnali proč od doma v svet, daleč v svet.

"Moram in moram!" sem se odločila in slednjič stopila pred mater.

Ni mi odgovorila niti besedice. Boječe me je pogledala, kakor da se sramuje mojih besed. — Kot srebrni biseri so ji zalile solze blede lica in se izgubljale v globokih potezah.

O, mati! Ti nisi vedela, da Tvoj otrok razume te solze in da mu je Tvoj pogled govoril tisočkrat več kakor izgovarjena beseda kdajkoli prej. —

In v tem trenutku sem šele spoznala, kako velika, sveta je Tvoja ljubezen, o mati!

Nekaj nepopisnega težkega je slovo od matere! —

Objela me je in dala nato svoj blagoslov. Čutila sem slovesnost trenutka. "Z Bogom, mati!" — In ločila sem se od tiste, ki mi je bila solnce življenja na zemlji . . .

Uradna poročila in drugo.

PODRUŽNICA ŠT. 33, S. Ž. Z., DULUTH, MINN.

Sprejeta v Zvezo 8. okt., 1929.

Odbornice: Predsednica Helen Krall, 402 House St.; tajnica Mary Oblak, 9704 House St.; blagajničarka Anna Vesel, 219 — 101st Ave. West.

Ostale članice: Mary Jančar, Anna Mrak, Mary Jakshte, Mary Rot, Mary Cherink, Agnes Jerina, Mary Spehar, Johanna Blatnik, Mary Blatnik, Mary Skubiz, Johanna Skull, Agnes Skull, Anna Podgorshek in Katherine Kervina.

Podružnica šteje 17 članic ustanovnic.

PODRUŽNICA ŠT. 34, S. Ž. Z. SOUDAN, MINN.

Sprejeta v Zvezo 15. okt. 1929.

Odbornice: Predsednica Angela Paulich; podpredsednica Mary Erchul; tajnica Mary Pahula; blagajničarka Mary Gornick.

Ostale članice: Bara Planton, Mary Planton, Anna Tekautz, Frances Zupancich, Mary Dragan, Mary Erchul, Mary Spolar, Helena Mesojedec, Mary Klun, Mary Tekautz, Mary Zalar, Theresa Stefanich, Mary Vaida in Frances Loushin.

Podružnica šteje 18 članic ustanovnic.

PODRUŽNICA ŠT. 35, S. Ž. Z. AURORA, MINN.

Sprejeta v Zvezo 21. okt. 1929.

Odbornice: Predsednica Katie Kostelich, Boü 155; tajnica Jennie Skubic, blagajničarka Mary Smolich, Box 252.

Ostale članice: Mary Miklavcic, Alojzija Shevlik, Katherine Kozel, Paula Pelvel, Agnes Sekula, Agnes Zagar in Theresa Mihelich.

Podružnica šteje 10 članic ustanovnic.

Julia Gottlieb, glavna tajnica.

IZ URADA GL. PREDSEDNICE S. Ž. Z.

Na zadnji konvenciji je bilo sklenjeno, da gl. odbor nabavi duplikat zvezinega charterja za vsako obstoječo podružnico. Gl. odbornice na svoji letni seji so to zadevo izročile meni v izvršitev. Čeprav se zavedam, da se mora izpeljati odredba konvencije, bi jaz počakala do prihodnje konvencije s to zadevo, oglašale so se pa podružnice, ena za drugo, da hočejo imeti charter ker se jim je oporekalo, da nimajo pravice zborovati, brez kakega izkazila, kam spadajo. Neka podružnica mi pošlje poročilo. "Naj stane charter kolikor hoče, imeti ga moramo." Zato je bilo pred par meseci poslano vprašalno pismo vsem podružnicam, dali naj gl. odbor nabavi charter za podružnice ali ne. Do sedaj se je odzvalo 12 podružnic, ki ga hočejo imeti. Nekaj se jih je izrazilo, da se naj počaka, nekatere pa niso odgovorile. Ker se pa, kakor sem že v pismu omenila ne splača začeti, če se ne prikladi vsaj polovico podružnic, zato se z delom ne bo pričelo, ampak bo cela zadeva prišla pred delegacijo prihodnje konvencije. Meni je to jako po volji, ker iz raznih pisem razvidim, da si nekatere članice niso čisto na jasnem, kak bo ta charter. Ker je moja želja, da je vsaka podružnica z njim popolnoma zadovoljna in ker je nemogoče vse tako pismeno razložiti kot se to lahko stori ustmeno, zato se bo delegaciji na konvenciji predložil obris charterja in razložile vse posameznosti. Domov prišedši potem delegatije poročajo svojim podružnicam kako in kaj, da ne bo kake nespornosti.

Hvala prav lepa onim podružnicam, ki so se mojemu pismu odzvale. Posebno me je veselilo poročilo naše najmlajše podruž-

nice iz Euclid, O., ki poroča, da sicer nima denarja v blagajni za charter, so pa zavedne članice takoj svoto zbrale na seji, da se pokrije stroške charterja, ker so mnjenja, da jim bo v ponos, ker bo visel v njihovi dvorani in iz katerega se bodo čitala imena onih korajžnih žensk, ki so jim podružnico ustanovile. Človek se kar pomladi ob takem pismu.

Sesterske pozdrave,

Marie Prislend, preds. S. Ž. Z.

S.Ž.Z. IMA 35 PODRUŽNIC IN ČEZ 3000 ČLANIC.

V današnjem uradnem poročilu so označene tri novo-ustanovljene podružnice S.Ž.Z., ki so bile ustanovljene zadnjega meseca. Zelo pomembno pri tem je, da so vse tri podružnice v eni državi, in sicer v Minnesoti. Vsled tega je ta država sedaj na drugem mestu glede števila podružnic. Največ podružnic ima država Ohio, namreč osem. Na drugem mestu je, kot omenjeno, država Minnesota, ki jih ima sedem. Na tretjem mestu je Illinois, ki jih šteje pet. Wisconsin ima tri, Michigan pa dve podružnici. Po eno podružnico imajo države California, Colorado, Indiana in Oregon.

Kot zgleda, hoče Minnesota prekositi državo Ohio. Morebiti so pa vse te tri naselbine hotele imeti številko 33, toda, kdor preje pride, preje melje.

Sedaj pa pogledajmo, koliko članic šteje Slov. Ženska Zveza. V današnjem poročilu za mesec september je razvidno, da je v tem mesecu štela Zveza 2972 članic. Ob času, ko to pišem, še ne vem natančno, koliko članic je štela Zveza za mesec oktober, ker še dve podružnici niste poslale asesmenta. Vendar pa, ako ne bo nobenih sprememb pri teh dveh podružnicah, bo za mesec oktober označenih 3080 članic.

Ozrimo se pa tudi nekoliko na finančno stanje. Ko smo pričele z lastnim glasilom "Zarja", smo bile v skrbeh, da bo blagajna nazadovala. Toda vkljub temu smo zadnje tri mesece napredovale na blagajni za \$1107.56, tako da je znašala blagajna meseca septembra \$9728.62. Finančno poročilo za mesec oktober bo pa gotovo preseglo deset tisoč dolarjev.

Sedaj pa, drage članice Slov. Ženske Zveze, ali niste vesele takega poročila? Gotovo ste in vsled tega sem napisala te vrstice. Prepričana sem namreč, da bo to navdušilo naše članice, da bodo sedaj s podvojeno silo šle na agitacijo za Slov. Žensko Zvezo. Tri tisoč članic in deset tisoč dolarjev v blagajni, in to v tako kratkem času! Pri tem pa imamo tudi svoje lastno glasilo (Magazine) Zarja. Vse to pa za tako malenkosten assessment 25c mesečno. Katera druga slovenska organizacija ima zaznamovati tako velik napredek v tako kratkem času?

Drage sestre! Idite sedaj s podvojeno silo na agitacijo. Razložite jim obstanek in pomen naše organizacije. Dajte jim čitat Zarjo. Ako to storite, sem prepričana, da bo vsaka zavedna katoliška Slovenka, oziroma Jugoslovanka brez vsakega pomisleka pristopila.

Ustanovljajte pa tudi nove podružnice v vaših sosednjih naselbinah, kajti naš bojni klic sedaj je:

Petdeset podružnic in pet tisoč članic!

Da ste mi zdrave!

Julia Gottlieb.....

NAPREJ — —

za dosego **5000 ČLANIC!**

\$10.00 NAGRADE

vsaki novo ustanovljeni podružnici.

VRILI ŽENI V SPOMIN.

V Detroitu, Mich., je zatisnila oči k večnemu spanju ondotna predsednica podruž. Sl. Ženske Zveze, Mrs. Mary Puhek. Nekako od Božiča sem je že bolehal, sprva bolj po malem, potem bolj in bolj resno. Najprej se je zdravila v domači oskrbi, potem v Fordovi bolnišnici, končno na letovišču blizu Detroitu. Toda resnične olajšave ni bilo več za-

† **MRS. MARY PUHEK,**
predsednica in ustanovnica Podr. šte. 9, S. Ž. Z.,
Detroit, Mich. Članica Prosvetnega odseka S. Ž. Z.
Umrta 22. oktobra 1929.

njo. Bremenu let se je pridružila resna bolezen, diabetes. Sama je spoznala, da vse to pomeni resen opomin. Mirno se je vdala in se pripravljala na božje povabilo. Med boleznijo je večkrat prejela svete zakramente in je obiskovavcem rada zatrjevala, da se ne boji smrti. Tako je gotovo z lahkoto odgovorila klicu božjega angela, ki jo je pozval na pot pred večnega Sodnika in Plačnika.

Rajnica je večji del svojega življenja prebila na Calumetu, Mich. Odtam se je z vso družino preselila v Detroit, kjer je zadnja leta živela kot vdova v lepem sporazumu s tremi sinovi, ki so še neoženjeni. En sin in ena hči sta poročena in živita v Butte, Mont. Mrs. Puhek je bila zelo vnetja za vsako dobro stvar in je imela lep organizatoričen talent. Ko se je pred tremi leti ustanovljala slovenska župnija sv. Janeza, je bila ona kot prva predsednica altarnega društva med najagilnejšimi delavkami za cerkev. Čeprav se je morala celo uro voziti po cestni železnici do cerkve, je pri nobeni količini važni stvari ni manjkalo. Pozneje je postala predsednica podružnice Ž. Z. in je tej svoji organizaciji posvečala prav materinsko skrb. Ko jo je bolezen že priklopala na ležišče, je še zbirala žene okoli sebe in jih vnela za delo v društvu. Št. 9, S. Ž. Z. bo težko našla njej vredno naslednico.

Posebno izrazita poteza v značaju rajnice je bila velika ukazljivost in volja po vedno večji izobrazbi. Silno rada je brala in se zlasti zanimala za vse katoliško gibanje med ameriškimi Slovenci. Večkrat je s pomilovanjem omenjala, da nikakor ne razume, kako nekateri ljudje morejo živeti brez vsakdanjega branja dobrih listov in knjig. Zato je bila svoj čas tudi pridna agitatorica za katoliški tisk. Tako si je krepko utrdila svoj značaj in kar je spoznala za dobro, od tega ni odstopila za nobeno ceno. Zato je tudi uživala spoštovanje in ljubezen pri vsakem, kdor jo je od blizu poznal.

Naj ji Večni da vsaj mir in plačilo za dobra dela, mi pa ji hočemo ohraniti blag spomin, posebno v svojih molitvah.

Rev. B. A.

OPROSTITUTE PROSIM!

Komur še ni znano, naznanjam, da smo imeli preje trgovinc (Dry Goods Store). Toda, ker se je vsled naraščaja naše organizacije delo v glavnem uradu tako pomnožilo, da nikakor ni bilo mogoče voditi oboje, smo jo opustili.

Lokal z celim pritličjem se je oddal v najem, v katerem je sedaj odvetniška pisarna, naše stanovanje in glavni urad S. Ž. Z. Kakor tudi uredništvo in upravništvo Zarje pa se nahaja zgorej. Vsled selitve in urejevanja prostorov imamo ogromno delo. Vsled tega ni bilo mogoče točno odgovarjati na razna pisma; sploh se je marsikaj zakasnilo. Prosim torej vse prizadete, da to oprostite. Od sedaj naprej bo že vse bolj točno. V slučaju pa, da ne bo točnega odgovora, pa bodite tako prijazni, da me na to opomnite. Lahko se tudi pripeti, da se pismo zgubi ali pa vkljub preudarnosti založi.

Naročila tiskovin se bodo izvršila te dni, ko dobim iz tiskarne.

Sosesterski pozdrav,

Julia Gottlieb.

* * *

CENA SLIKAM ZA ZARJO.

Za priobčitev slik se morajo napraviti posebni klišeji (Cuts), ki stanejo, kakor sledi: Za posamezno osebo, v velikosti 2X2 $\frac{3}{4}$ palcev, stane \$3.00, za skupino, v velikosti 4X5 palcev, stane \$5.00. Večji klišeji so pa dražji. Klišeje za slike mora plačati podružnica, oziroma posamezne članice, ako želijo, da se priobči.

* * *

PRIHODNJA ŠTEV. "ZARJE"

bo Božična številka in bi jo radi lepo opremili in če mogoče, tudi razširili. To bo pa mogoče le, ako bi se dobilo posebno veliko oglasov. Pred Božičem vsak trgovec rad oglašja in ne bo nobenih težav jih dobiti. Potrudite se torej. Pojasnila dobite pri tajnici Vaše podružnice, ali pa pišite na Zarjo.

NAGRADA NOVIM PODRUŽNICAM.

Kot znano, je razpisana nagrada \$10.00 za vsako novo ustanovljeno podružnico. Ta nagrada se pa pošlje potem, ko je podružnica poslala tretji asessment na glavni urad, to je, po preteku 90 dni od ustanovitve.

* * *

ZNAKI S. Ž. Z.

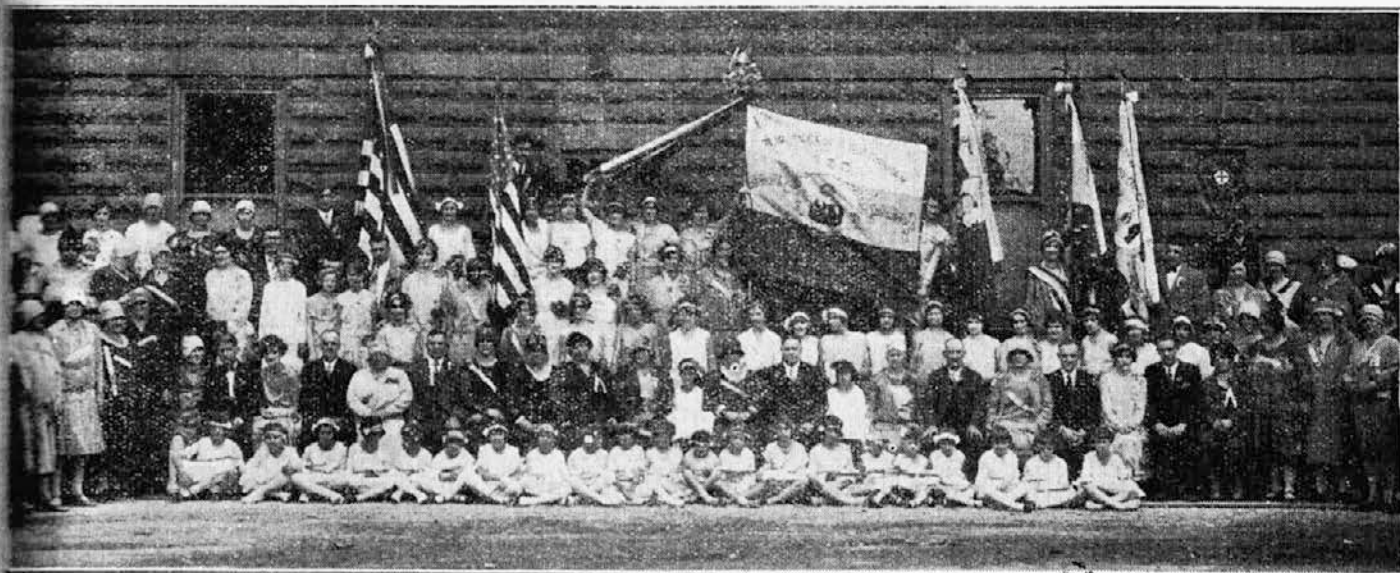
Slovenska Ženska Zveza ima svoje posebne znake (broške) ki so zelo lepi in garantirani za 10 let. Stanejo 65c. Govorite o tem na prihodnji seji in jih naročite.

Vse tiste podružnice, ki so prejele znake in jih še niso plačale, se prosijo, da to storijo sedaj ob koncu leta. Vse morebiti pokvarjene vrnite v zameno.

* * *

ZARJA ŠT. 2, ZA MESEC AVGUST, 1929.

je pošla in jo nimamo več na razpolago. Vseh drugih števil je še nekaj na rokah. Ako kdo želi imeti št. 1, 3 in 4, stane vsaka 25c.

Ob blagoslovitvi zastave Podružnice št. 14, S.Ž.Z., Cleveland (Nottingham) Ohio, dne 14. avgusta, 1929.

Gospodinjski kotichek.

Repa za prikuho.

Olupi dva funta repe, zreži jo na kvadratne kocke, operi in kuhaj 15 do 20 minut in ocedi. Deni v posodo dve veliki žlici sladkorja, ko je rumeno, prideni eno žlico masti in toliko moke in mešaj. Ko je vse lepo rumeno, prideni zrezano repo, osoli in zalij s kropom, zmešaj in pusti nekaj časa kuhati. Prideneš lahko tudi malo kimla in repa je gotova.

Ravno na ta način pripraviš tudi kolerabo, samo dalj časa se mora kuhati in ni potreba kimla.

* * *

Češpljevi cmoki ali knedeljni.

Vzemi dva funta svežih češpelj, poberi ven koščice in prideni pol šalce sladkorja. Skuhaj štiri sredno velike krompirje, zmečkaj in prideni eno veliko žlico raztopljenega masla, dve dobro raztepeni jajci in malo žlico soli, tri šalce moke in eno žličko Baking Powder, dobro zmešaj in primešaj h krompirju. Če je pre-gosto, prilij vode. Razvaljaj na manj kot pol inče debelo plast, razreži na štiri inče kvadratne kosce, v sredo daj po eno ali dve češplji, vogličke skupaj stisni, da bo okrogla kot žoga. Vodo osoli in kuhaj 20 minut, potem ocedi in potresi s kruhovim trobtinam, katere si prežgala na maslu ali masti, da je vse rumeno, potresi po vrhu malo s sladkorjem.

Mary Urbas, Collinwood, O.

* * *

Fižolova juha.

Deni kuhat eden funt fižola; najboljši je Soup Beans. Ko je dobro skuhan, ga ocedi in zmečkaj, nato ga znova zalij. Naredi prežganje iz masti in moke, da je precej rumeno, prideni dišav, čebule, malo na drobno zrezanega peteržila, malo lorberjevega perja, okisaj in osoli. Lahko pri-

deneš eno pest širokih nudeljnov, da bo bolj okusno. Vse to pusti še 10 minut vreti. Ta jed je zelo prikladna za postni čas.

* * *

Mojzesove tablice.

Zmešaj v skledi (vsakega toliko, kot tehtajo tri jajca) surovega masla (Butter) sladkorja in moke. Rumenjake treh jajc zmešaj s sladkorjem, iz beljakov naredi pa sneg. Prideni pest rozin. Vse to skupaj zmešaj in deni na namazani pleh, (za nožev hrbet na debelo), deni v vročo peč za deset minut, da je lepo rumeno. Ko je pečeno, takoj zreži na primerne tablice, dokler je toplo.

Jennie Usnik, Barberton, O.

* * *

There are some of us who have very little time to fuss with lunches and the Friday lunch especially causes any amount of worry. Here is a recipe that is easily prepared and is delicious.

Creamed Tuna Fish.—Take 1 pint of milk, add one medium sized onion and boil for 5 min. To that add 1 small can Tuna Fish. Take 1 tablespoon of butter, melt in frying pan and add to it 1 tablespoon full of flour, brown and add to the milk and fish, season with salt and pepper to taste. Serve with mashed potatoes or toast.

Mrs. A. F. Svetek, Cleveland, O.

* * *

Kako si ohraniš lepe lase.

Vsaka ženska ima rada lepe lase. Večkrat sem že slišala od mladih deklet: "Oh, I wish I had your hair". Glavna reč pri lepih laseh je snaga. Predno greš spat, si počesi lase, nato ulij na krtačico par kapljic takozvane Dandarine, ki ga dobiš v lekarni. S tem se skrtači prav na hitro. Dandarine ti ohrani lase čiste, da jih ni potreba vsak teden umivati. Jaz si umivam svoje lase približno na vsake tri tedne, rabim pa pri umivanju takozvani Cocoanut Oil Shampoo, ki tudi

mnogo pomaga k bogatim lasem.

Annie Podbregar, Sheboygan, Wis.

—o—

STARA DOMOVINA O ZARJI.

Iz Ljubljane smo prejeli Vestnik prosvetnih zvez št. 9-10, v kateri beremo o naši Zarji sledeče: "Zarja" je naslov mesečniku za slovensko ženstvo v Ameriki. Prva številka tega glasila je izšla 1. julija. List je glasilo slovenskih žena in ima izobraževalen namen. Brez dvoma bo ta list veliko pripomogel, da se narodna zavest slovenskega ženstva v Ameriki ohrani."

—o—

M. Elizabeta:

MATI.

Mati, ti najljubše bitje,
svečenica si družin;
tvoja duša je molitev,
srce tvoje dom vrlin.

Kakor ti — nihče ne ljubi
in ni ljubil še nikdar;
srce tvoje je ljubezen,
duša tvoja živ oltar.

Mati, ti najdražje bitje,
žrtvenica naših hiš!
Kdo prešteje tvoje križe,
kdo doume, kaj trpiš?

Ti, ljubezni mučenica,
v solzi tvoji mir je skrit;
žulji biseri so tvoji,
bolečine tvoj nakit.

Mati, ti najblažje bitje,
ti zakladnica otrok,
zase ne, za drage svoje
ti si neizčrpnih rok.

Mati, ti velika žena,
angel sredi temnih cest;
vse odpuščaš, vse preneseš,
zvesta kot nihče ni zvest.

Mati, ti ljubezen naša,
osrečuj človeški rod!
Mati, ti svetinja naša,
tisoč sreč na tvojo pot!

Dopisi

PODRUŽNICA ŠT. 1 S.Ž.Z., SHEBOYGAN, WIS.

Na zadnji seji se je sklenilo, da podružnica priredi večerjo v prid svoje blagajne. Dalje so se ustanovili trije kegljaški klubi in sicer dva dekliška in eden ženski. Ženskemu klubu je za kapitanko Mrs. Paula Turk, dekliškim pa Kristina Krainc in Margaret Prislund. Igrati smo začele v nedeljo, 13. oktobra. Imamo jako veliko zabave. Določilo se je \$20.00 za nagrade, katere bo deležnih pet najboljših igralcev izmed vseh treh klubov. Nagrade se bodo razdelile, ko se konča kegljaška sezona. Ker je izmed ženskih igralcev več prav “težkih”, je previdna Mrs. Mary Ribich šla pogledat, če so “alleys” dobro sestavljene, da se ne bi kje kaj vdrlo. No ja, previdnost nikjer ne škoduje. V slučaju, da bi imele v Collinwoodu kegljaški team, vem, da bi bila taka-le previdnost tudi na mestu.

Me se bomo kar najbolj mogoče vadile v tej stroki, da se lahko spomladi kje pokusimo če bo treba. Če imate korajžjo, pa pridite v Sheboygan z nami kegljati.

Članica podr. št. 1.

PODRUŽNICA ŠT. 4 S.Ž.Z., OREGON CITY, ORE.

Vse članice naše podružnice se uljudno opozarjajo, da se bo vršila glavna ali letna seja v nedeljo, 1. decembra, letos, v navadnih prostorih pri s. A. Brezar. Votil se bo odbor za prihodnje leto in tudi imamo na programu več zelo važnih točk za rešiti. Prosimo se torej vse članice, da se gotovo udeležite te seje. Več ko nas bo, lažje bomo sklenile kaj koristnega za našo podružnico in Slov. Žensko Zvezo. Posebno oddaljene pridite vse. Na svidenje!

Sosesterski pozdrav vsem članicam naše podružnice, vsemu gl. odboru in vsem članicam naše organizacije!

Mrs. Mary Plantan.

PODRUŽNICA ŠT. 6 S.Ž.Z., BARBERTON, O.

Prav pristočno bodi pozdravljen naš list Zarja. Z velikim zanimanjem ga berem. Zares, veliko zanimivega in podučljivega je v tem listu. Ime Zarja je velikega pomena. Jutranja zarja pomenja nov dan; tako je tudi Slovenska Ženska Zveza začela po malem razsvetljevati in oznanjati novi dan. Zato zavedne katoliške slovenske žene in dekleta, na plan! Pristopajte k Slovenski Ženski Zvezi! Za teh borih 25c na mesec ste deležne raznih dobrot, posebno mesečnika “Zarja”, ki ori- naša toliko koristnega za slovenske žene in dekleta. Res je, mala je naša naselbina in raztresene smo, da se ne poznamo. Zato je potrebno, da ob vsaki priliki vzraščate Slovenko, ako je že pri Zvezi. Ako ne, tedaj jo kar pripeljite na prihodnjo sejo, da se dogovorimo. Na ta način se bomo spoznale in gotovo bo Vam hvaležna.

Na naši zadnji seji smo imele nekaj zelo smešnega. Ta naš skrivnostni zavitek je naredil veliko smeha. Verjemite, da človek pride domu z veseljem in lahkim srcem, ako se preje pošteno nasmeje.

Na zadnji seji smo tudi odobrile nakup Charterja za našo podružnico.

H koncu naj še omenim, da se bliža konec leta. Prosim vse tiste, ki morebiti kaj dolgujete, da poravnate sedaj. V slučaju, da nikakor ne morete priti na sejo, pa lahko plačate na mojem domu. Ako se preselite, naznanite to takoj meni, do boste dobivali “Zarjo”.

Sosesterski pozdrav vsem članicam S.Ž.Z.!

Frances Smrdel, tajnica,
85—17th St., N. W.

PODRUŽNICA ŠT. 6 S.Ž.Z., BARBERTON, O.

Z veseljem čitam “Zarjo”, ki prinaša toliko podučljivega. Posebno zanimiv za nekatere žene je “Gospodinski kotichek”. Slišala sem žene, ki so se pogovarjale, da hočejo biti članice že zaradi “Zarje”. Zatorej se tudi jaz oglašim v našem listu in prispevam za “Gospodinski kotichek”. Ob priliki se zopet oglašim.

Jennie Usnik, blagajničarka.

PODRUŽNICA ŠT. 10 S.Ž.Z., COLLINWOOD, O.

Kaj porečete, sestra urednica — naša podružnica je prekoračila število 500 članic. (Vsa čast in hvala Vam! Le tako naprej!—Urednica.) Bo zopet nagrada. Ni nam za nagrado, le število 500 nam dela veselje in daje pogum za prihodnost. Ne odnehamo poprej, da bomo imele 1000 članic.

Dne 29. septembra smo imele veselico in ples v S. D. Domu. Izpadlo je prav povoljno. Kako pa tudi ne, ko imamo tako požrtvovalne in agilne žene in dekleta. Vsaka je bila na svojem mestu. Kuharice so nakuhale in napekle, da je bil vsak zadovoljen. Lepa hvala darovalkam Mrs. Udovich, Mrs. Modic, Mrs. Raddel, Mrs. Rožanc, Mrs. Anžič, Mrs. Opalek, Mrs. Torkar, Mrs. Zakrajšek, Mrs. Dolšak, Mrs. Unetič, Mrs. Salmič, Mrs. Mary & Jennie Bartolj in Mrs. Tolar, ki je dvakrat napekla tako okusne potice in krofe. Posebno se moram zahvaliti naši nadzornici Mrs. Poznič. Ona je že pridobila čez 70 članic in dosti žrtvovala za S.Ž.Z. Vsa čast taki vrli članici. Poleg odbornic so pomagale še Mrs. Kralich, Mrs. Lovko, Mrs. Mihelčič, Mrs. Lavrič, Mrs. Kolar, Miss V. Beck, Miss V. Urbas. Naj posebno pohvalim Mrs. Tolar in Mrs. Poznič, ki sta pripeljali tudi svoje može, da sta delala, kar ne spada pod žensko področje. Oba sta prav vestno opravljala svoj posel. Tako tudi Mr. Resnik-Trio vodb. ki je tako lepe komade proizvajala, da je bilo vse zadovoljno.

Da se bo ustreglo vsem, bomo imele dne 24. novembra veselico s plesom v Slovenskem Domu na Holmes Ave. Ko bi ne bil tako velik promet na mostu, bi

napravile veselico kar tam, ker na mostu bi gotovo vse skupaj prišlo. Ko bi le tega mostu ne bilo — koliko nasprotstva je že naredil! Ob vsaki prireditvi se sliši izgovor: “Nak, tja čez most pa ne grem.” To se je opazilo na naši zadnji prireditvi. V ostalem delamo roka v roki.

Torej na svidenje dne 24. novembra v Slovenskem Domu na Holmes Ave.!

Mrs. Glavan in jaz smo dobile povabilne karte na veselico podružnice št. 13, San Francisco, Cal. Delale smo načrte, kako bi šle, pa ne gre in ne gre. Mrs. Glavan ne gre po železnici, ker je slišala, da so na železnici naprej od Chicage bolj ozka vrata. Lahko bi se torej pripetilo, da bi ne mogla skozi vrata in bi morala ostati v Kaliforniji. Nekdo ji je tudi rekel, da nekateri vlaki se nič ne ustavijo na postajah. Torej najbrž morajo potnike nakladati in izkladati s tistimi rogovili, ki jih rabijo za poštna vreče. Nak, tega pa zopet ne. Z “lizo” tudi ni nič, zatorej bove ostale v Collinwoodu. Upam, da so tudi brez naju imele dobro zabavo in lep uspeh.

Članice S.Ž.Z., pišite v našo Zarjo!
Sosesterski pozdrav vsem članicam S.Ž.Z.!

Mary Urbas, predsednica podr. št. 10.

COLLINWOOD, O.

Tako svetlo me je gledala, da sem se morala ustaviti in ogovoriti jo. “Dober večer,” sem ji rekla. “Kam pa greš?” sem jo vprašala, ko je hotela iti mimo mene. “Oh, s tem ženskam grem do Slovenskega Doma na Holmes Ave. Saj vidiš, vse so debele in težko gredo brez mene.” Ko pridem do Slovenskega Doma, zapazim, da je ona še vedno zunaj, pa jo vprašam: “Ali ne greš tudi ti k seji, saj si članica, ali ne?” “Sem, sem,” mi reče, “pa ne morem skozi vrata, ker sem preveč široka. Pa stara sem tudi že, bi delala preveč ropota po stopnicah, tako, da bi članice ne slišale druga drugo. Pa sem vseeno dobra članica, ker sem vedno na poti za koristi Slovenske Ženske Zveze. Bom kar tukaj počakala, da bo končana seja, potem pa grem domov s članicami.” Tako mi je rekla in jaz sem jo pustila tam.

Ko je končana seja, me povabi Mrs. Glavan, da naj grem z njo domov, da ne bo treba mojega možička iz gorke postelje spravljati. Jaz sem protestirala, da moj možiček še ne spi in je vaju vsak čas po noči vstati in iti po svojih potih. Ko pridemo doli, se ustavimo pred tisto članico, ki sem prej govorila z njo. Mrs. Glavan pa pravi: “Ja, kaj bi jaz naredila brez naše “Lize”? Lepo jo pogladi in pohvali, da je pridna. Liza pa je zelo sramežljiva, skoraj bi se zgrudila, tako jo je bilo sram, ker smo jo gledale. Ko smo vse seделе je Mrs. Glavan zopet pogladila Lizo in jo prosila, da naj gre z nami domov, ker nas že čakajo naši možički. Liza začne ropotati in pihat, ker hoče pokazati, da jo Mrs. Glavan ni zastoni hvalila. Malo zakašlja, pa smo kmalu vsaka pred svojim domom. “Good

bye, sestra 'Liza', lahko noč sestra Glavan, good-bye everybody!"

Če boste pridne, bom prosila sestro Glavan, da naj "nažajfa" in očisti "sestro Lizo" in pokaže njeno sliko.

Mary Svetek, članica podr. št. 10.

PODRUŽNICA ŠT. 11 S.Ž.Z., EVELETH, MINN.

V dolžnost si štejem, da se na tem mestu v imenu podružnice št. 11 S.Ž.Z. lepo zahvalim članicam in vsem drugim, ki so se udeležili naše prireditve dne 6. oktobra in pripomogli do tako lepega uspeha. Posebna zahvala gre našim marljivim članicam, Mrs. Mary Klobučar in Mrs. Katie Pešel in vsem tistim, ki so prinesle v kuhinjo za prigrizek.

Pri naši podružnici je sedaj bolj živahno. Nove članice se priključajo dnevno. Ena mi je rekla, danes jih imam pet, drugič jih bo več. Le pogumno naprej! Kar smo zamudile, moramo popraviti.

Poročati moram tudi žalostno novico, da smo zopet izgubili eno sestro in sicer Ivano Laurich. Ona in še trije drugi so bili žrtve plina. V znak našega sožalja smo položile na rakev lep venec in udeležile smo se pogreba, štiri osebe ene družine.

Sesterski pozdrav,

Ivana Ozanich, tajnica.

PODRUŽNICA ŠT. 15 S.Ž.Z., NEWBURGH, O.

Kakor je že bilo poročano, bo naša podružnica proslavila dveletnico obstanka. V ta namen priredimo banket v nedeljo, 10. novembra ob 8. uri zvečer v Slovenskem Narodnem Domu na 80. cesti. Polovico čistega dobička gre za cerkev sv. Lovrenca. Uljudno vabimo vse, od bližnjim in od daleč, posebno pa vse farane sv. Lovrenca. Do sedaj so se vedno odzvali, kadar se je šlo za cerkev, gotovo se bodo tudi sedaj. Potrudile se bomo, da boste dobro postreženi. Večinoma je že preskrbljeno. Sv. Martin obhaja svoj god v pondeljek in je prav, da ga dan prej počastimo. Ako vsaka članica vzame eno vstopnico, kot je bilo sklenjeno, in proda vsaj eno črto več, je nam zagotovljen lep uspeh. Zatorej vsaka naj stori svojo dolžnost in plača vstopnico, neprodane vstopnice pa vrne na prihodnji seji dne 6. novembra, da vemo, koliko pripraviti. Katera želi več vstopnic, jih dobi na tej seji.

Pozdrav vsem članicam S.Ž.Z.!

Mary Planinšek, predsednica.

COLLINWOOD, O.

Cenjeno uredništvo Zarje:—Tudi jaz sem se namenila napisati par vrstic v naše glasilo Zarja. Priznati moram, da mi zelo ugaja. V dopisih vidim, da so članice S.Ž.Z. zelo aktivne. Jaz sem članica podružnice št. 18 in želim, da bi v večjem številu pristopale k nam. Ob koncu leta bi jih lahko bilo najmanj 100, ko bi nekatere ne bile tako brezbrizne. Če se jih vpraša za pristop v S.Ž.Z., imajo sto izgovorov, ki pa niso na mestu. Enkrat na

mesec se že lahko gre na sejo in pa borih 25c na mesec vsaka lahko plača, pa še glasilo Zarja dobiva, ki prinaša tako lepo in podučljivo berilo. Posebno povest "Izza dni trpljenja" mi zelo ugaja, da bi kar naprej brala in komaj čakam druge številke.

Sosesterski pozdrav vsem članicam S.Ž.Z.!

Jennie Sodja, članica podr. št. 18.

PODRUŽNICA ŠT. 21 S.Ž.Z., WEST PARK, O.

Naša podružnica bo priredila zabaven večer na Martinovo soboto, 9. novembra. Ker bo sv. Martin imel dovolj posla po East Side v Clevelandu v nedeljo in pondeljek, je obljubil, da pride že v soboto, 9. novembra k nam mošt krstiti. Torej, da boste vse članice navzoče kot botre. Moramo imeti tudi botre, zatorej pripekljite seboj svoje "boljše polovice", može, in tudi sinove in hčere, ker zabave bo dovolj za stare in mlade. Muzikant bo tak, da ne bo nobeden pri miru sedel. Pa še to naj povem, da pride k nam ena zoper na, oh ne, hočem reči operna pevka, ki je nekdanja plesa v ljubljanskem gledališču. Kdo jo to? Pridite na veselico, pa jo boste videli in slišali.

Kar se tiče naše bolezni, ki smo jo imele zadnjo sejo, sem pisala naši glavni predsednici, da nam pošlje zdravilo, kar vem, da bo tudi storila tako, da se bomo vse boljše počutile na prihodnji seji. — Vsaka reč je v začetku težavna in naredijo se napake. Stari pregovor pravi, da se niti Rim ni sezidal v enem dnevu. Torej kar pogumno naprej slovenske žene in dekleta. Vsaka naj dela za napredek Slov. Ženske Zveze, da bo ta organizacija enkrat močan steber in ponos vsemu slovenskemu narodu.

Sosesterski pozdrav,

Cecilia Brodnik, tajnica.

PODRUŽNICA ŠT. 23 S.Ž.Z., ELY, MINN.

Meseca septembra je minulo leto, ko je bila ustanovljena naša podružnica. Proslavile smo to s tem, da smo priredile 4. nedeljo meseca septembra Bunco Party. Poleg Bunco smo imele tudi druge zabave, da je bilo dovolj smeha. V splošno zadovoljnost smo se razšle proti polnoči.

Lepa hvala vsem, ki ste se odzvali našemu povabilu, kakor tudi vsem, ki ste pomagale, posebno v kuhinji.

Vse članice naše podružnice se uljudno vobite, da se udeležite naše prihodnje seje, ki se bo vršila tretjo nedeljo meseca novembra. Na dnevnem redu je volitev uradnic za leto 1930, zatorej upam, da se gotovo udeležite te seje.

Pozdrav vsem članicam S.Ž.Z.!

Katherine Slogar, tajnica.

PODRUŽNICA ŠT. 26 S.Ž.Z., PITTSBURGH, PA.

Tem potom uljudno vabim vse članice naše podružnice, da se polnoštevilno udeležite prihodnje seje dne 14. novembra v navadnih prostorih. Na tej seji bomo

razmisljivale glede igre in veselice, ki se bo vršila 28. novembra (Thanksgiving Day) v Slovenskem Domu na 57. cesti. Prva igra bo v angleškem, druga pa v slovenskem jeziku. Potem sledi ples in prosta zabava, da bo ustrezno vsem, starim in mladim. Potrudimo se torej, da bo dovoljen uspeh tako v finančnem, kakor v družabnem oziru. To bomo pa le tedaj dosegle, če bo vsaka članica izvršila svojo dolžnost.

Cenjene sestre! Ponovno prosim vse tiste, ki kaj dolgujete, da poravnate na tej seji. Leto gre h koncu in jaz ne morem zaključiti knjige, ako ne boste bolj redno plačevale.

Na rokah imam še nekaj izkaznic. Katera jo še nima, naj pride po njo na sejo. Stane 25c vsaka, kar se mora poslati na glavni urad. Ne pozabite pa tudi na knjižice.

Upam, da se boste mojemu vabilu odzvale v obilnem številu in ostajam s sosesterskimi pozdravi,

Magdalena Widina, tajnica.

Po ženskem svetu.

Neža Bojančeva, po domače Vidrihova mama iz Novega mesta, je praznovala meseca septembra 50letnico babiškega poklica. Tekom te dobe je z vso vestnostjo in ljubeznijo opravljala svoje poklicno delo. Kakih 5000 otrok je prinesla na svet materam, ki ob tej priliki hvaležno mislijo nanjo. Sedemdesetletna starica, krepka in zdrava, še danes vrši svoj poklic z vso ono vnemo kakor pred desetletji.

* * *

"Sojuz Ukrainok." Ukrajinske izseljenke v Kanadi imajo kaj lepo razvito društveno življenje. V matičnem združenju "Sojuz Ukrainok" je združenih 21 društev; osrednje društvo daje svojim podružnicam programe, navodila, predavanja, vzorce za ročna dela. Smoter Sojuzov je pač, vzdrževati izseljenim Ukrajinkam narodno zavest in ohraniti spoj z ukrajinsko kulturo sploh. V društvenih tečajih goje narodno vez, razpošiljajo domače vzorce, prirejajo razstave in predavanja, slave patriotične in kulturne jubileje itd.

* * *

Napredne Slovakinke. Te dni je Prva katoliška slovaška zveza z glavnim sedežem v Clevelandu, izročila delo nekemu kontraktorju za zgradbo novega uradnega poslopja na južni strani tega mesta (Lee Road). Glavni urad te ženske podporne organizacije bo povsem moderan zgrajen in bo veljal \$205,000, vseboval bo štiri nadstropja.

Označena zveza bo zgradila to poslopje v spomin 10letnega predsedništva Frančiške Jakabčin iz Reading, Pa. Ko je sedanja predsednica Mrs. Jakabčin pred desetimi leti nastopila svoj urad, je štela ta organizacija 28,000 članic, danes pa 38 tisoč; denarno imetje se je v teh letih pomnožilo iz enega milijona dolarjev na štiri milijone.

FINANČNO POROČILO SLOV. ŽENSKÉ ZVEZE ZA MESEC SEPTEMBER 1929.

Podružnica:	Mesečnina:	Nar.Zarje:	Članar.:	Izkazn.:	Knjižice:	Znaki:	Skupaj:	Članic:
1. Sheboygan, Wis...	\$12.45	\$8.30	\$0.50	—.—	\$0.15	—.—	\$21.40	83
2. Chicago, Ill.	11.25	7.50	.50	—.—	.15	—.—	19.40	75
3. Pueblo, Colo.	16.30	10.20	1.00	—.—	—.—	—.—	27.50	102
4. Oregon City, Ore.	5.55	3.70	—.—	—.—	—.—	—.—	9.25	37
5. Indianapolis, Ind.	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	53
6. Barberton, O.	8.55	5.70	.50	8.50	—.—	—.—	23.25	57
7. Forest City, Pa.	6.15	4.10	—.—	—.—	—.—	—.—	10.25	41
8. Steelton, Pa.	4.50	3.00	—.—	—.—	—.—	—.—	7.50	30
9. Detroit, Mich.	7.80	5.20	—.—	—.—	—.—	—.—	13.00	52
10. Collinwood, O.	72.45	48.30	10.50	—.—	—.—	—.—	131.25	483
11. Eveleth, Minn.	18.90	12.60	—.—	—.—	—.—	—.—	31.50	126
12. Milwaukee, Wis. ..	9.45	6.30	.50	—.—	.15	—.—	16.40	63
13. S. Francisco, Cal...	9.30	6.20	—.—	—.—	—.—	\$20.15	35.65	62
14. Nottingham, O.	35.45	22.80	3.00	—.—	—.—	—.—	61.25	228
15. Newburgh, O.	18.20	10.80	—.—	—.—	.15	—.—	29.15	108
16. So. Chicago, Ill.	11.70	7.80	—.—	—.—	—.—	—.—	19.50	78
17. West Allis, Wis....	4.05	2.70	—.—	6.50	—.—	—.—	13.25	27
18. Collinwood, O.	3.45	2.30	.50	1.00	.15	—.—	7.40	23
19. Eveleth, Minn.	21.30	14.20	—.—	—.—	.15	—.—	35.65	142
20. Joliet, Ill.	43.65	29.10	—.—	11.25	—.—	—.—	84.00	291
21. West Park, O.	5.40	3.60	—.—	—.—	—.—	—.—	9.00	36
22. Bradley, Ill.	3.15	2.10	—.—	—.—	—.—	—.—	5.25	21
23. Ely, Minn.	6.45	4.30	1.00	—.—	—.—	—.—	11.75	43
24. La Salle, Ill.	14.65	9.60	1.00	—.—	.30	5.85	31.40	96
25. Cleveland, O.	37.85	24.90	5.50	—.—	1.80	—.—	70.05	248
26. Pittsburgh, Pa.	18.60	12.40	3.50	22.00	—.—	—.—	56.50	124
27. N. Braddock, Pa....	7.20	4.80	1.00	—.—	.30	—.—	13.30	48
28. Calumet, Mich.	11.40	7.60	3.00	—.—	1.05	—.—	23.05	76
29. Broundale, Pa.	2.40	1.60	—.—	—.—	—.—	.65	4.65	16
30. Aurora, Ill.	2.40	1.60	—.—	—.—	—.—	—.—	4.00	16
31. Gilbert, Minn.	8.10	5.40	3.00	—.—	7.50	—.—	24.00	54
32. Euclid, O.	4.95	3.30	16.50	8.25	4.95	—.—	37.95	33

Skupaj.....	\$443.00	\$292.00	\$51.50	\$57.50	\$16.80	\$26.65	\$ 887.45	2972
-------------	----------	----------	---------	---------	---------	---------	-----------	------

Preostanek v blagajni meseca avgusta 1929.....	9,263.67
--	----------

Skupaj	\$10,151.12
--------------	-------------

Stroški:

Plača: Glavne predsednice \$20.00. gl. tajnice \$50.00	\$ 70.00
Pisalni stroj	42.50
Prenešeno v tiskovni sklad (nar. Zarje)	280.00
Najemnina prostorov gl. urada, julij, avgust, sept.....	30.00

Skupaj	\$422.50	422.50
--------------	----------	--------

Preostanek v blagajni dne 30. septembra 1929	\$ 9728.62
--	------------

Julia Gottlieb, glavna tajnica.

THE BOWLING LEAGUES

Well, here we are again. This time I have something interesting to tell you. The branch numbers 1 and 2 have gone ahead and organized bowling teams. Isn't some good news? I'm sure you'll all be glad to hear it.

Branch number 1, in Sheboygan, have made up three teams. Two of them are for the young ladies and the other is for the older women.

They report that they are getting along splendidly, and I believe them, for I know what fun it is to have such a sport.

You'll hear more from them in the next issue of the "Zarja".

Now to tell you about Branch No. 2, in Chicago. When the girls came to the bowling allies for the first time, they noticed that the balls were too heavy for them to throw, since they have never had any practice. Rev. Father Murn, our pastor, came down to see how we were getting along. The girls told him the sad news about the balls, and what do you think he did? Well, he went ahead and bought some lighter balls for them to play with—ten pound ones, to be exact. Wasn't that nice of him? Anyway, the girls appreciate this when they came down to bowl the next time. And besides that, to encourage the girls, he promised to give a beautiful gold rosary to the girl who has the highest average at the end of the year. That's something to make the girls work harder.

The young ladies are all getting along very nicely—considering that most of them are just beginners. But, as is usual, you always have to start from the bottom whenever you expect to learn anything (swimming is one exception to the rule). However, all the girls rather miss Rev. Father Dominic, who used to be at this parish last year. He is a very good bowler, and, if he were here, would be able to give us a few pointers on how to throw the ball. But as it is, we have to make the best of the situation.

Maybe you would be interested in knowing the results of our first three league games. Here they are, but, please, remember, these girls have not had much practice.

A. Glavach	79	84	64	227
E. Gottlieb	68	38	46	152
M. Kushar	73	45	58	176
B. Besowshek	57	71	51	179
J. Besowshek	88	82	94	264
J. Stayer	15	56	62	133
M. Schwab	79	42	54	175
M. Gottlieb	56	25	113	194
J. Gottlieb	49	40	40	129
A. Starman	75	70	113	258

The Editor,

SHEBOYGAN, WIS.

It will probably be of interest to the women and girls of the S.L.U. that three bowling teams have been organized among the members of Lodge No. 1. The ladies have one team and the girls have two teams. Bowling will be held every Sunday afternoon, playing three games. Cash prizes amounting to \$20.00 will be awarded at the end of the season to the five best players of the three teams.

The first match was played Sunday, October 13th, which was won by the girls. We hope our luck will stay with us through the entire season. Captains for the three teams are, Mrs. Paula Turk, Miss Christie Krainc and Margaret Prislend.

We would like to hear from other bowling teams among the branches of the S. L. U.

Wouldn't it be fun to have a little match in the spring?

Best regards,

Margaret Prislend.

CHICAGO, ILL.

"Look! look! It's going to be a strike! Watch it go! O shucks, it's turning the wrong way. A gutter! Can you imagine that? And after it started down the alley right in the center.

"Oh, that's all right. You'll get some pins down next time. Don't worry."

Those are a few of the remarks that were heard on Monday, October 14th when the Slovenian Ladies Union of Chicago met for the first time, organizing two bowling teams. Gosh, did we have fun. Most of the girls never even threw a bowling ball before. In fact, seven of the girls on the team bowled for the first time on that day.

Of course, we aren't perfect bowlers—or anything like that. "Practice makes perfect" is an old, old saying, and we certainly believe in it.

One girl, after throwing six gutters in a row, was heard to say this under her breath. "If I ever meet the guy who invented gutters, I'll shoot him." (Sh. don't give her away! That's supposed to be a secret. Don't let the police find out about that.) But she didn't say anything about the man who invented strikes when all the pins fell down with the next ball she threw.

Another young lady (who hardly weighs 100 pounds), threw the ball with such force that her head went in front of it, and we surely thought she was going to go down the alley, pushing the ball with her nose. However, she managed to keep herself back somehow. Now she is one of our best bowlers.

Monday, October 21st, we met for the second time. On this day, however, our league games started for certain. Al-

though the scores weren't as high as they could have been, the girls feel satisfied, for they're sure that time and practice can do much to help them with that part of the game.

I've heard that Sheboygan has organized a few teams also. Well, that certainly is a nice surprise. Now we can have some competition. Why don't some of you tell us all about the first time you bowled. I'll bet you had just as much fun as we did, and I know that all the readers of "Zarja" will be interested in knowing all about it.

Now, how about South Chicago and Joliet. You can do just the same as we, maybe even better. But you'll have to prove it before we'll believe you. If you each organize a team or two, think of the fun we all can have. You can come to Chicago, or we can go to Joliet or So. Chicago. It won't be so hard to get the girls together. Tell them what you're going to do, and they'll come to you fast enough.

This idea isn't limited to only Chicago and her neighbors. No! Far from it! Why don't the rest of the branches of the Union get together. Perhaps in a few years we can have regular leagues, divided according to the sections of the country.

How about it, girls? Would you want to try that? It can be done—and very easily, too. Just get together and see what you can do—then tell us the results.

We'll be glad to hear from you.

One of the Chicago bowlers.

DID YOU NOTICE?

Hello Girls:—

In the September issue of the "Zarja," a monthly devoted to the Slovenian Womanhood of America I noticed four pages were now at the disposal for English thinking and speaking, though by nationality Slovenian born members. The Supreme Officers of the Slovenska Zenska Zveza are indeed to be commended on the step taken and setting aside this space for you, that is, the young girls, members of the Juvenile Department of the Union. The main purpose in doing so, no doubt, is to draw out from your young hearts a greater love for your official organ and to gradually initiate you in the future work which you are expected to perform in the organization.

We can not love that which is unknown to us. So, the need, that you acquaint yourself with the organization's short history, its present activities, the plans formulated and the goal set by the Slovenian Ladies Union of America.

The Slovenian Ladies Union of which you are the select members, has the dis-

tion of being the first organization based upon a purely sisterly love and solid financial basis in our States. It is a Slovenian, but above all, a Catholic organization. It was organized December 19, 1926, and nurtured by your mothers to its present status not principally for themselves, but mainly for YOU. You, one day, as years pass and times will demand, YOU will form the membership of this grand organization. YOU will direct and prolong its life. It is the wish of all that YOU direct and nurture it in the spirit—Catholic and national—of YOUR mothers.

Yes, think of that! Four pages are at your disposal to show your interest in your official monthly magazine and the organization's work. God grant that this interest be greater and that soon, then it will be an easy matter to extend the size of the present magazine to that of larger proportions.

Do you realize the trust and confidence that is being placed in YOUR abilities? Why not show some of YOUR ability now? Write something that no one else has or never will have. Try writing in both languages. Everybody realizes that YOU American-Slovenian born young element are not perfect in the expression of your mother's language. Minor defects in construction will be remedied and then when YOU read YOUR article in the column's of the "Zarja", YOU will vividly see just where your expression was incorrect and will strive the more to better it in the next contribution. If you do not write in Slovenian, at least write something in English. The American language is ours by reason of being born here in the States. We should love everything Slovenian and also our love should extend to that which is American.

But above all things, WRITE. YOUR contribution will bring smiles and smoothen the wrinkles on the editor's brow. It will gladden the hearts of the Supreme Officers and the sister members as well as bring satisfaction to YOU to see YOUR work in print. The readers of "Zarja" will read and re-read it and talk about it for weeks and say that Miss Mary So and So had such an interesting article in it.

So far so good. Now comes the "but what shall I write." Write about anything and everything. The events taken place during meetings, socials, at work, in school, at play and recreation, your hobby will prove amusing and interesting to YOUR readers. Write about youth to youth.

And Mothers, you will do a great favor to your daughter if you remind her of her duty to the organization and encourage her to take part in the work of your local branch of the Slovenian Ladies Union.

With greetings to all, I am sincerely,

Rev. Father Dominic, O.F.M.

JOLIET, ILL.

Well, what are the Joliet girls doing? All are so quiet and have nothing to say. I know the girls are all so busy, always doing something, but nobody tells just what she is doing.

Girls, if your mothers are members of the Slovenian Ladies Union, I am sure you enjoy reading their magazine. I know you like to hear from others, why not tell us something about yourself. Oh, I know what is keeping you busy; I'll bet you are planning a—; but you tell us what it is and see if I am right.

Tell the world what you are doing don't be selfish. We all like to hear of the good times of others.

So, hurry girls and get busy. Send in a line on your activities for the next issue of Zarja. —Reader of Zarja.

FOR THE MIND

QUESTIONS.

Who was the first woman United States Senator?

Why does a woman take a man's left arm upon formal occasions?

What woman is considered America's greatest philanthropist?

When was woman's suffrage ratified?

Where was Sarah Bernhardt born?

Who was the only President of the United States who served two non-consecutive terms?

Why is "interest" on money so called?

What is the total number of Senators in the U. S. Senate?

When is a rainbow regarded as a sign of rain?

Where is the Golden Gate?

Who was the Lord Mayor who starved himself to death as a protest against English rule in Ireland?

Why are British soldiers called "Tommy Atkins"?

What is the richest of American universities?

When does a person have an option on a piece of property?

Where does the word "salary" come from?

ANSWERS.

Mrs. W. H. Felton of Georgia was the first woman United States Senator.

The custom of a woman's taking a man's left arm upon formal occasions dates back to the time when men wore swords and kept their right arm free to defend themselves.

Jane Addams is America's greatest woman philanthropist.

Women's suffrage was ratified August 26, 1920.

Sarah Bernhardt was born in Paris, France, October 23, 1845.

Grover Cleveland was the only President of the United States who served two non-consecutive terms.

The word "interest," as applied to money, is a corruption of "increase."

There are ninety-six Senators in the United States Senate.

A rainbow in the morning is regarded as a sign of rain.

The Golden Gate is the entrance to the harbor of San Francisco.

Terrence MacSweeney, Lord Mayor of Cork, starved himself to death as a protest against English rule in Ireland.

Reference to British soldiers as "Tommy Atkins" dates back to the issuance of a form to be filled out by each man, the sample being filled with the name "Tommy Atkins".

Harvard is the richest of American universities.

One who has the privilege, subject to a contract lapsing at a specified time, of buying or selling property at a stipulated price, is said to have an option on the property.

"Salary" is from the Latin "salarium" or "salt-money," formerly included as a part of a Roman soldier's pay.

STYLE

Tan Jersey Street Dress, With Higher Waistline Indicated.

A VERY OLD ART

The big touring car in which the children and Uncle Fred were riding came to a stop and they made their way on foot to the Indian camp where they would meet Sally Owl who made pottery for the reservation. Sally Owl could speak very good English. Uncle Fred had said, so the children could understand all the interesting things she had to tell them.

Sally Owl was delighted to meet the American children and she smiled her brightest Indian smile as she bowed to them. "I tell you how pottery made," said Sally Owl. "Very easy."

First she took some large lumps of hard clay and with a rude stone instrument she hammered and pounded until the lumps of clay had quite disappeared and in their stead was a big pile of soft powder.

"Now I put in water," said Sally Owl, kneading the water into the clay

powder—with her feet. "Pure clay no good," said Sally Owl; when she had finished this. "I put in some powdered shell and rock to keep from cracking or shrinking, and maybe—a little sand."

When this was done, the next step was to make that pile of moistened clay dough into the pretty shapes of real Indian bowls and vases. "Indians do this for hundreds years," said Sally Owl, moving her quick fingers gently but firmly over a clay lump and gradually changing it from a round unlovely thing into a small graceful bowl like those the children often used for their cereal. Other bowls that Sally made were not entirely shaped by her fingers. She used pieces of gourd shells, shallow woven baskets or scooped out pieces of wood to shape them as she wished.

"No done yet," said Sally Owl. "Now I make them pretty. See!"

And before the children's wondering eyes, she took a piece of fabric that looked like an old flour sack, and gently wrapping the fabric around a

bowl, she pressed it into the soft clay by means of cords wound round and over it in fancy designs. When she cut the cords after a minute or two, and again unwrapped the fabric, lo and behold there was a very lovely pattern clearly imprinted. Sally Owl laughed as she saw the children's surprised faces.

"Is it not easy?" she said. "Some tribes do not make their pottery pretty that way, but in others. Some in long ago times, used their finger nails to make the pictures, some big sharp pointed tools or spoon-like things or funny things called discs but I—I like to make them pretty with my cords and cloth. Tomorrow, when the bowls are dry, I show you how to put the color on. Will come tomorrow?"

"Oh yes," said the children eagerly. And when the sun came out next day the children were again at Sally Owl's.

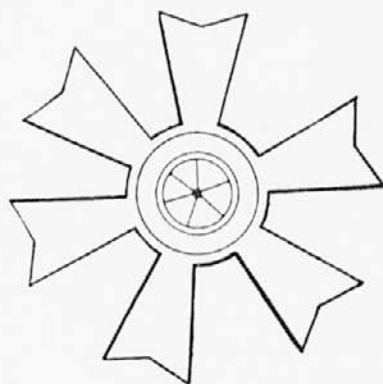
Sally Owl took a large smooth pebble, and picking up one of the bowls she had made, which was now dry, began rubbing it quickly and lightly with the pebble. This she kept up for nearly half an hour, to polish it.

"Now," she said, "we paint it." She had a paint brush made of horse hair and some paint that was a mixture of red clay with juices from berries and herbs added to give different shades. It was not long before Sally Owl had made her bowls very beautiful with soft rich tones of reds and oranges and greens and browns.

The next step was the baking process. Just as her grandmothers had done before her, Sally Owl, suspending her bowls one after the other in a shallow pan by means of a wooden tripod of poles tied together with vines and cords, over a low but very hot bed of coals, began to bake them slowly. "This our way," said she with that same merry twinkle in her

THE GAME OF TWIRLS

This game requires quick thinking and running. Copy this diagram of the twirl, making it about six inches in diameter, then from it as a pattern make as many as ten. Cardboard that is pliable is the best to use. Color the twirls different colors and place on each a different number. These are for scoring. The captain, chosen by your players, throws all the twirls in-

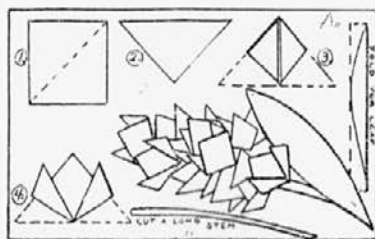
to the air, cutting them through the air towards the other players who are lined up at a given distance away. The one who catches the greatest number or whose total score is highest wins the game. The game is most fun played out of doors on a windy day.

—Irene Armstrong.

eye, "other tribes do other ways. Some dig hole in ground and cover fire carefully so direct heat will not strike clay bowl; some put bowls in heap of coals and cover all over with red hot ones and leave long time! Firing, white people call it. Now pottery all ready for market!"

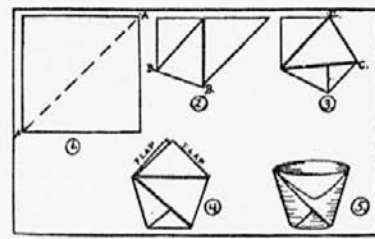
"Oh," sighed the children. "Isn't it wonderful? But they thought it still more wonderful when Sally Owl gave one bowl to each to take away for keeps."

—Irene Armstrong.

FUN WITH PAPER FOLDING

Tiny inch squares of purple colored paper and some green paper are all you need for this lovely hyacinth. The dotted lines show you where to make your folds in the squares and when you have folded both corners and center as they tell you to, the completed fold makes one of many petals for the flower. Make a lot of these and cut

a long green stem and leaf and you will make the hyacinth cluster. It is very pretty and lots of fun.

Then a larger square (about six inches) of heavy waxed paper or brown paper will make first, a drinking cup and next, if a much larger square (about twenty inches) is used, a handy sack to carry things from the woods. Here again the pictures tell you where to make the folds.

—Elsa Gorham Baker.

Izza dni trpljenja.

IZVIRNA POVEST.

Spisala Paula L.

(Konec.)

"Otrok moj, stori kot ti narekuje Tvoja pamet. Ne maram vplivati nate, ker vem, da imaš Svetlina rada. — A grajščak bi nas rešil vse tri" je dodala težko.

Celo noč Lorica ni zatislila očesa. Videla in čutila je materine skrbi za brata in za njeno bodočnost. Dve poti ste se odpirali pred njo: ena posuta z delom in samozatajevanjem, druga posuta z blagostanjem. Mlada je bila, še cel otrok — laskalo ji je, da se zanjo zanima bogat in ugleden grajščak — plemič. Ko se je drugi dan zopet oglasil, se ni mogla odločiti, da bi spregovorila o bratovi prošnji, sramovala se je zanj. Mati jo je gledala očitačo, seveda, šlo je za njenega ljubljena.

Ko sta ostala trenotek sama v sobi, jo je grof vprašal, če je že uganila, komu veljajo njegovi obiski. Ni odgovorila.

Čez trenotek je rekla, da prekine mučni molk: "Radi brata ste prišli k nam." A takoj bi se najraje udarila po ustih, tako neumestno se ji je zdel ta odgovor.

"Hvaležen sem mu, da me je tako seznanil z Vami. Nagradil bi ga zato" je dodal smehljaje.

Nastala je zopet mučna pavza.

"Gospodična Lorica, Vam je že povedala g. mama, da sem ji razodel svojo največjo srečno željo? Recite, ali smem upati da — —?"

Lorico je dušilo v grlu. Z muko je spravila iz sebe:

"Gospod, naš dobrotnik ste, — — veliko hvaležnost smo Vam dolžni" — —

"Ne tako, dete, ne. Tega ne mislim, da bi se žrtvovali — —"

Nalahko jo je prijel za roko:

"Samo, če me morete malo radi imeti, drugače ne. Če sem vam zopern, odidem in me ne boste več videli. Recite — Lorica — —"

Četudi zelo težko — a odšel bom za vedno," je dodal skoraj šepetaje.

Lorici se je zasmilil in nehote je uprla svoj pogled vanj.

V hipu se je spomnila matere, brata in — Svetlina.

Zbolelo jo je v srcu, a premalo močna je bila še njena mlada ljubezen, da bi zmagala, da bi se uprla zapeljivi vabi. Samo sebe je slepila z izgovorom, da se mora žrtvovati za mater in za brata in

končno mora tudi dobrega grajščaka poplačati. Nikdo ni zahteval te žrtve od nje, a njej se je zdelo, da ji vsi glasno vpijejo na uho:

"Moraš! Moraš!"

Sama ni vedela, kako se je zgodilo. Karel je njen molk najbrž smatral za privoljenje — in ko se je mati vrnila v sobo, ju je našla roko v roki stati ob oknu. Sirota je bila od ginjenja brez besed, blagoslavljal je svoje dete, ker je slutila, da je ta žrtev v prvi vrsti povečana njej — materi.

Franja je obvestila pismeno, da so jo razmere prisilile k temu koraku in naj ji odpusti, ter jo pozabi, kakor bo skušala tudi ona. njega. Franjo je slutil materino roko vmes, zato se je pripeljal čisto nepričakovano k Lorici.

Pobledela je, ko je vstopil. Na njegovo vprašanje je ponovila tisto, kar mu je pisala.

"Papiga!" je siknil globoko užaljen. "Ponavljaj, kar je slišala od matere."

Predno je končal pogovor z Lorico, je vstopil njen ženin. Hotel jo je poljubiti, a ona se mu je umaknila. Začuden je obstal pl. Kaler. Svetlin pa je pograbil klobuk in rezko zaklical:

Pozdravljeni!" ter izginil skozi vrata.

Lorica je vedela, da se ne vrne več. Bridko je zajokala in povedala začudenemu ženinu, da sta se imela s Svetlinom rada še izza otroških let. Senca ljubosumja je hušnila preko grajščakovega obraza.

"Lorica, odstopam, če bi te imel onesrečiti."

"Besedo sem Ti dala" je odločno izjavila.

In čez dobrega pol leta se je poročila.

* * *

Svetlina je počasi pozabljal.

Nikdar se nista srečala, prestavili so ga daleč od tam.

Svojega moža je visoko spoštovala, bil je poštenjak in ljubeč soprog, ki ni poznal družega božanstva kot — Lorico, svoje razvajeno dete.

Zdaj je mrtev. In ona zopet prosta. Prosta!

Kaj ji pomeni ta beseda brez Franja?

Vsa — tekom osmih let zatajevana ljubezen je bruhnala zdaj z vso silo na dan.

* * *

Lorica ni mogla zaspati. V duhu je preživela še enkrat vse dogodke svoje mlade ljubezni.

Franjo, kot dozorel mož, ki se je ogiba — ta Franjo je bil zdaj njeno božanstvo.

Vse v njej je trepetalo in hrepenelo po njem, z vso silo je zahtevala ljubezen svoj delež.

"Še danes in potem morda nikoli več" — ta misel jo je hotela spraviti ob um. Slutila je, da v negotovosti ne bo mogla dalje živeti, in z blazno energijo se je odločila za poslednje — — —

Skočila je iz postelje, oblekla svojo jutranjo haljo in v mehkih čevljih nalahko stopala po hodniku na drugi konec gradu, kjer je imel Franjo svojo sobo.

"Kaj hočem pravzaprav?" se je ustavila naenkrat sredi pota.

A noga je sama krenila proti vratom, roka je pritiskala kljuko in Lenora je stala sredi sobe s svečo v roki.

Pogledala je na posteljo. Tam je spaval njen Fran mirno kot dete.

Dolgo ga je opazovala. Slednjič se je sklonila k njemu in ga rahlo poljubila. Dvignil je roki kot da jo hoče objeti, a v istem hipu se je že zbudil.

Gledal je kot človek, ki ne ve, ali bedi ali sanja. "Lorica?"

"Fran!" In padla je na kolena pred posteljo.

"Kaj naj to pomeni?"

"Je težko uganiti?" je vprašala z bridkim smehljajem, še vedno kleče.

Molk.

"Vstani vendar in povej, kaj hočeš!"

"Fran, ne sprašuj — Slovo" — —

"Ne razumem te!"

"Ali me hočeš še bolj ponižati? — Fran. Tvoja Lorica govori s teboj, nič več grajščakinja Lenora."

"Prepozno prihajaš, Lorica." Nekaj kot usmiljenje se mu je razlilo po obrazu.

"Nikdar ni prepozno, Fran, Odpusti, in še bova srečna."

"Vsak zase mogoče, skupaj nikoli."

"Ljubček!" očitajoče ga je prišla za roko. "Ne zovi me tako, nimaš pravice!"

Resno je bilo njegovo oko, polno usmiljenja, dobrohotno svareče. A vsega tega ni videla Lorica.

"Kje je tisti, ki bi mi jo vzel? To pravico?" in v trenutku ga je burno objela. "Ti, ti, moj" — — —

Nalahno jo je odrinil, ter pokazal z roko fotografijo na nočni omarici:

"Tu pogledaj je tista, ki ima pravico — Edino ona."

Lorici je jemalo sapo:

"Ta? Ta? Kdo je ta? —

"Moja žena."

"Oženjen?" Skoraj kriknila je.

"Da. Dva meseca že, oziroma šele" se je siloma nasmehnil.

Dolg pogled je vrgla še na sliko, vzela luč v roke in jedva slišno rekla:

"Franjo, pozabi na današnjo noč!" Nato je izginila kot duh skozi vrata.

Jedva se je privlekla do svoje sobe — — —

Phone Fisk 2622

FRANK GORISEK

— FLORIST —

5336 Butler Street,

Pittsburgh, Pa.

Represented by BERNARD.

Phone Bridgeville 157

JOHN DEKLEVA

— CONTRACTOR and BUILDER —

Liberty St. P. O. Box 253,

Bridgeville, Pa.

Jaz Vam lahko postavim lepo stanovanjsko hišo. Vprašajte me za svet. Moje delo lahko sodite po novi stavbi Slovenskega Doma.

THOS. SHEA

Livery and Funeral Director

CALUMET, MICHIGAN

Residence: 315 — 6th Street

TELEPHONE:

Office 300

Residence 40.

ZASTAVE — REGALIJE

in vse druge društvene potrebščine Vam preskrbi po najnižji ceni

JOHN GOTTLIEB

1845 W. 22nd Street, Chicago, Ill.

— Pišite po cene. —

ŠIRITE "ZARJO"!